

Keturi metų laikai per vieną dieną

Izabelė miega savo kambaryje. Pabudusi ji leisīs į nuostabią kelionę ir vos per vieną dieną patirs visus keturis metų laikus.

Keliauk kartu ir išvysk bundantį pavasarį, vasaros kaitrą, nuimk rudens derlių ir pajusk kvapą gniaužiantį žiemos šaltuką. Tačiau tai – dar ne viskas.

Taip pat gali išgirsti muziką, skirtą kiekvienam metų laikui!

Spausk kiekviename puslapyje esantį natos ženklą, kad pasakojimas apie *Keturis metų laikus* atgytų lydimas Vivaldžio muzikos.

Greičiau! Mergaitė sukrutėjo. Lauke jau būriuojasi paukšteliai traukdami giesmes tekant saulei. Tai, kad paukščiai sugrįžo, gali reikšti tik viena...

Atėjo pavasaris.

Pusryčiaudama Izabelė klausėsi rytmetinio paukščių choro. Į kelią ji pasiėmė obels sodinuką ir kuprinę. „Eime, Agurkėli! – ji pašaukė šuniuką. – Turime paskubėti, kad iki vidurdienio suspėtume į Pavasario šventę.“
Bet vos tik jiems išėjus iš namų, dangų aptraukė debesys. Pavasario dangus toks pat permainingas kaip ir vėjas... Ir pilnas netikėtai galinčio prapliupti lietaus!

Antonijus Vivaldis

gimė 1678 metais Venecijoje, Italijoje. Jo plaukai buvo ryškiai rusvi (nors dažniausiai jis nešiojo peruką kaip dauguma tų laikų vyrų). Tėtis išmokė jį griežti smuiku, o vėliau Vivaldis tapo garsiu kompozitoriumi, sukūrusiu daugiau nei 800 kūrinių.

Vienas žinomiausių jo kūrinių *Keturi metų laikai* sukurtas 1723 metais. Vivaldį įkvėpė jo draugo Marco Ricci nutapyti paveikslai, skirti metų laikams, tad jis nutarė sukurti muzikinį kūrinių, kurio fragmentai skambėtų kaip pavasaris, vasara, rudeniu ir žiema.

Keturi metų laikai yra programinės muzikos pavyzdys. Tokia muzika tarsi piešia vaizdinius klausytojo vaizduotėje. Vivaldžiui, pasitelkus nedidelę grupę styginių instrumentų, pavyko sukurti gausybės įvairių reiškinį skambesį. Be to, jis sukūrė melodijas, kurias galima pašvilpauti. Išklausk kitame puslapyje muzikines ištraukas ir pafantazuok, ką girdi, kurias melodijas tu galėtum paniūniuoti ar pašvilpauti. Pasakojimas šioje knygoje įkvėptas *Keturių metų laikų*, bet galbūt muzika tau papasakos ir kitą istoriją!

Versta iš: The Story Orchestra: Four Seasons in One Day
Frances Lincoln Children's Books

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

ISBN 978-609-01-4784-9

The Story Orchestra: Four Seasons in One Day copyright
© Frances Lincoln Limited 2016

Illustrations copyright © Jessica Courtney-Tickle 2016
All rights reserved.

Muzikinių ištraukų įrašų autorinės teisės ©: Johnas Harrisonas, smuikas, Vičitos valstybinio universiteto kamerinis orkestras, diriguojamas Roberto Turizziano. Gyvo garso, neregduotas koncertas buvo atliktas Wiedemanno koncertų salėje, Vičitos valstybiniame universitete, 2000-ųjų metų vasario 6 dieną. Antonio Vivaldi 1723-aisiais metais sukurta ir 1725-aisiais metais išleista muzika. Dizainas Andrew Watsono

© Vertimas į lietuvių kalbą, Renata Taučiūtė-Zaveckienė, 2022
© Leidykla „Alma littera“, 2022

Iš anglų kalbos vertė Renata Taučiūtė-Zaveckienė
Redaktorė Gražina Stankevičienė

Maketavo ir viršelių lietuviškam leidimui pritaikė Ligita Plešanova

Tiražas 4000 egz.

Išleido leidykla „Alma littera“, Ulonų g. 2, LT-08245 Vilnius
Interneto svetainė: www.almalittera.lt
Spausdinta Kinijoje

ŽODYNĖLIS

Ritmas – skirtingo ilgumo garsų ir akcentų kaita.

Frazė – grupė natų, kurios yra ilgesnio muzikos kūrinio dalis.

Orkestras – kartu grojančių instrumentų grupė.

Muzikinis raktas – muzikantams nustato, kaip sugroti natas. Mažorinės natos skamba džiugiai, o minorinės – graužiai.

Trilis – greitas perėjimas nuo natos prie natos ir atgalios.

Solo – vieno instrumento partija.

4 (Vasara, I vyksmas)

Šioje dalyje muzika labai lėta, su daug pauzių tarp frazių. Įdėmiai išklausk fragmentą: kiekviena frazė skamba vis žemiau ir žemiau. Atrodo, lyg piemu ketintų prigulti, išsvargintas pavasarinės kaitros.

8 (Žiema, I vyksmas)

Ar girdi, kaip krūpčioja orkestras? Smulkūs natų šuoliai primena žmones, virpančius lediniame sniege. Smuiko solo įsiveržia grodamas skubrias natas, kurios kyla ir žemėja it aplinkui čaižantis žvarbus vėjas.

9 (Žiema, I vyksmas)

Greito tempo smulkios natos sukuria įspūdį, lyg kažkas kalentų dantis. Trankūs lėtesni šuoliai skamba taip, lyg žmonės trypčiotų kojomis sniege.

3 (Pavasaris, III vyksmas)

Dėl šokčiojančių gyvybingų ritmų fragmentas skamba lyg šokis. Vivaldis įsivaizdavo, kaip fėjos ir piemenėliai pagal dūdmaišio melodiją šoka po žydinčiu medžiu. Ar girdi, kaip žemieji styginiai groja ištęstas natas?

5 (Vasara, III vyksmas)

Dar viena audra! Ar girdi kažką panašaus į audrą „Pavasaryje“? Smuikai griežia greito ritmo natų fragmentus, lūžtančius žemyn, lyg lietus kristų žemėn.

7 (Ruduo, III vyksmas)

Vivaldis šį muzikinį fragmentą paskyrė lapės medžioklei, kuri galėtų vykti ir šiandien. Įdėmiai klausydamasis išgirsi šokčiojantį ritmą, tarsi arklys bėgtų risčia per kaimą.

2 (Pavasaris, I vyksmas)

Šis fragmentas turėtų skambėti tarytum netikėta audra pavasarį. Styginių orkestras groja greito tempo, dundančias pasikartojančias natas, kurios skamba lyg griaustinis. O smuiko solo griežia aukštas natas grupėmis po tris, tai primena žaibo blyksnius.

10 (Žiema, II vyksmas)

Ar girdi, kaip smuikininkai pirštų galiukais liečia stygas? Vivaldis norėjo išgauti tokį garsą, tarsi ledinis lietus barbentų į lango stiklą. Šį garsą nustelbia džiaugsminga melodija, lyg jautikiai įsitaikę namie šalia židinio žmogus stebėtų lietu.

1 (Pavasaris, I vyksmas)

Tai įžanga į VISĄ kūrinių, pranešanti, kad pavasaris jau čia. Styginiai instrumentai groja aukštas natas vienodu ritmu, tai primena paukščių čiulbėjimą ir eriučių laigymą kaime.

Ar atsimeni, kur šie garsai
suskamba pasakojime?

6 (Ruduo, 1 vyksmas)

Šia muzika Vivaldis norėjo pavaizduoti žmones, besimėgaujantiems derliaus nuėmimu kaime. Visas orkestras groja vienodu ritmu, tarsi visi švęstų kartu.